

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kn.
félévre . . . 6 "
negyedévre . . . 3 "
Egy szám ára: 24 fr.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutca 6. sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 14 fr.
többször közölve 10 fr.
Bélyegdíj: külön 60 fr.

Tartalom: Főtiszt. és mélt. Gyurácz Ferencz püspök úr székfoglaló beszéde. — Belföld. — Vegyesek.

Főtiszt. és mélt. Gyurácz Ferencz püspök úr székfoglaló beszéde.

Győr, 1895. decz. 10. én.

Nagyméltóságú és Főtisztelendő Egyházkerületi
Közigyűlés!

Letettem az esküt, vettem az agg főpásztornak s az esperesi karnak a püspöki hivatalra kísérő áldását.

Megindult lélekkel álllok meg a beigtaó ünnep hatása alatt, midőn azon helyet kell elfoglalnom, a melyen oly kimagasló vezérek tartották kezükben egyházkerületünk kormányrudját, mint Kis János, Haubner Máté, Karsay Sándor, kik bölcsességükkel fényt árasztának kerületünkre s érdemekben gazdag munkásságukkal egyetemes egyházunknak s az egész hazai társadalomnak osztatlan tiszteletét vívták ki.

Nekem gyengességem tudata e kérdést fakasztja ajkamon: Miért hívtatok engemet, „ki az én Atyám házában a legkisebb vagyok.“ A hívást mégis elfogadtam azon meggyőződésben, hogy ha a közügy szólít: minél több munkára vár, minél teljesebb odaadást követel: az egyén annál inkább kötelezve van az engedelmességre.

Mint az esküjéhez hű harcos, a hova a küzd-téren a parancs küldi: oda megy; nem tekint sem jobbra sem balra, hanem csak a lobogóra, mely felette leng és ez alatt helyt áll, készen „tékozolni hiven életét“: az egyházkerületnek a törvényes választás eredményében nyilvánult határozatára jövök én is. Elfoglalom a kijelelt állást, átvesszem terheit az apostol e nyilatkozatával: „Én semmivel nem gondolok, az én életem is nekem nem drága, csak-hogy elvégezhessem az én futásomat és a szolgálatot, melyet a Krisztustól vettem!“

Feladatokat, törekvésem irányát az egyházunk elé tűzött cél határozza meg. Ez a hit szent tüze-nek élesztése, az erkölcsi ujjaszületés eszközlése, a nevelés a mennyei polgárságra.

A hit egy láthatlan, de erős kapocs, mely a halandót egy felsőbb szellemvilághoz fűzi.

Ez magasb rendeltetésének hirdetője, szebb jövendőjének záloga. Mig e föld a sirhalom völgyé-nek nevét viseli, mig csalódások tarolják a reményt s veszesség szakgat bánatkönyüket a szemből, mig száz alakban kísért a balsors s lesz fájdalom: addig ennek ikertestvére: a vallás nélkülözhetlen marad.

Ez ama hű nemtő, ki a vigasztalás balzsamát hordja a fájó sebekre; azon talaj, melytől a sors üldözött, valahányszor vele érintkezik, meg új erőt nyer a hűségre a kötelességhez. Ez az oszlop, mely az erkölcsiséget, mint az élő fa az őt ölelő folyondárt emeli. A vallásos érzés kihaltával támadt irt a kebelben e világ semmi fénye, kincsalmaza be nem tölti soha. A hitet elvesztett egyénhez van legközelebb a kísértés óráin a bűn fertője s a kétségbeesés. Hol a vallástalanság gyökeret ver: ott letépik lánczaikat a felébredt szörnyetegek: a rossz szenvedélyek s csapásaik alatt meginganak a társadalom alapkövei.

A vallás nemesbítő erejének mérve attól függ: mily fogalmakat hordoz magával Istenről, az embernek ahhoz való viszonyáról? Mennyiben állják ki az általa hangoztatott erkölcsi elvek a józan ész bírálatát?

A mi vallásunk a megiratott kijelentésen: a szent Iráson alapul. Ebből meríti a legtisztább ismeretet az Istenről, midőn benne a mennyei Atyára mutatva hirdeti: „Az Isten szeretet!“ E szent könyv beszél megváltóról, kiből „megjelent az Istennek üdvözítő kegyelme minden embereknek.“ Az evangéliomban látjuk az ember eszményének megvalósulását az Isten szent Fiában a Krisztusban, ki felöltötte halandó természetünket, hogy példájával is tanítana Isten országának s az igazságnak keresésére. Ő hozta létre a kiengesztelődést az ég s a föld között és „lett nekünk Istentől igazság, szent-ség és váltság.“ Ő a mi hitünknek szegletköve és méltán mondjuk: „más fundamentumot senki sem

vethet, mint a mely egyszer vettetett, t. i. a Jézus Krisztus.“

A szent Irás nálunk a hit dolgában a legfőbb tekintély, de tiszteletben tartjuk hitvallásunkat, az ágostai hitvallást is, mely meggyőződésünk szerint a biblia helyes értelmezésének folyamánya. Fentartjuk mint zsinórmértéket és mert ez vallási hovatartozásunknak jelzője s a ragaszkodás hozzá biztosítja az erők egyesülését az egyház szent céljainak szolgálatában.

Egyházunk, míg hittani kérdésekben a szent Irást döntő tekintélyül fogadja el, e mellett elismeri, védi a lelkiismereti szabadságot is épen az ujszövetség intéseire utalva: „Szabadságra vagytok hivatva.“ „A szabadságban, melylyel a Krisztus megszabadított, megálljatok.“ Tiszteli a szabad kutatás jogát, tudván, hogy a lélek, mely az Irás szerint „mindeneket megvizsgál, még az Isten mélységét is“ — az igazságot keresi, az igazságtól pedig azon vallásnak, mely a Krisztus életére, evangéliumára támaszkodik, nincsen oka félni.

A lelki szabadság elvének elismeréséből következik nem csak a türelem, de a szeretet is más vallásuak iránt. Egyházunk ezekben is, mint a mennyei Atyának velünk egyenjogú gyermekeiben, testvérekre mutat. Nem rombolni, hanem emelni, óvni törekszik a hitfelekezetek között a béke oltárát. Tőlük azt kéri, a mivel nekik készséggel adóz: a meggyőződés tisztelését.

Es mily hatást gyakorol az egyház hit s erkölcs tanával az állami s társadalmi viszonyokra?

Az ország jövője annál biztosabb, minél szilárdabb népében a vallás-erkölcsi érzék, a törvénytisztelet, kötelességérzet, minél inkább kifejlődött a helyes irányban haladó mivelődés folytán a nemzet értelmi ereje.

Az egyház külső, anyagi czélok eszközévé nem tehető, változó politikai nézetek, pártok szolgálatába nem állhat; de másrésről, midőn templomaival istenfélelemre, emberszeretetre nevel s ébreszti az erkölcsi felelősségnek tudatát, midőn nagy áldozatokkal fentartott tanintézetei által a felvilágosodást terjeszti s hiveit a közügyért áldozni tanítja, akkor a leghathatósban s tagadhatlanul megkönnyíti a társadalmi téren fel-femerülő bajok orvoslását. Az Irás szavaival hangoztatja: „az Istent féljétek, a királyt tiszteljétek.“ A Jeruzsálem előtt honának sorsán kesergő Jézusra mutat s annak példájával, könyűivel buzdít hűségre a hazához, melyhez egy ezredéves multnak dicsőséges és gyászos emlékei, elhunyt apáink sirhalmi fűznek, mely őrködik a mi jogaink és békességünk felett. A honszeretet, mint a jóltevő iránti hála adója: erény, melyet híven ápol egyházunk is; és joggal mondjuk, hogy a ki ev. egyházunknak hű tagja: az egyszersmind hűséges fia magyar hazánknak is.

Egyházunk tanaihoz, elveihez ragaszkodással fogadom a reám ruházott püspöki hivatalt. A prot. egyházak által vallott egyetemes papság eszméje kizárja a hierarchiát: a kiváltságos hatalmat a hivek

lelkiismerete felett. A prot. püspök csak az első helyre állított őr Siou falain. Az egyházkerület bizalma ruházza reá a felhatalmazást s kötelességet az őrködésre, hogy hatáskörében mindenek ékesen és jó rendben legyenek. Csak mint az egyenlők között első végzi az őt megbízók előtti is tartozó felelősséggel feladatát. Ennek tudatában azon apostoli vallomással lépek a munkatérre: „nem hogy uralkodnánk a ti hitetekben, hanem hogy szolgája legyünk a ti örömetöknek.“

Mint az egyháznak, a hivek összesége örömeinek szolgája mindenkor azon törekszem, azért imádkozom, hogy egyházkerületünknek minden gyülekezetében szilárduljon az egyháziasság, világoljon az élőhitnek lángja.

Kötelességem lesz felügyelni, hogy a tanítói pályára készülő tanintézeteinkből a szakképzettség mellett benső hitbuzgóságot is hozzanak el. Őrködni fogok, hogy a munka mezejére térve, úgy gondozzák az iskolát, mint valósággal az egyház veteményes kertjét, hogy vezetésük alatt a tanodák híven egyesítsék az oktatással a nevelést és míg egy részről ismeretekkel gazdagítják a növendékek emlékezetét: más részről mind mélyebben meggyökereztessek azok keblében a vallásos érzést s ezzel erősítsék az erkölcsiségnek támaszát.

Másfelől minden alkalommal oda hatni törekszem, hogy a szép s terhes tisztet végző tanítók is tapasztalhassák, miszerint buzgóságukat elismerés követi és ők az egyházban jogaiknak, érdekeiknek hűséges támogatóját találják.

Nehéz, de egyszersmind magasztos a feladat, mely a lelkészekre van bízva. Mint az evangélium hirdetőihez, hozzájuk vannak intézve első sorban Jézus szavai: „Ti vagytok a földnek sava, a világnak világossága“, de ezen felhívás is: „Fényljké a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket...“ Az apostol vallomása nyomán: „Nem hogy a czélt elértem volna már, vagy mintha tökéletes volnék, de törekszem, hogy azt elérjem,“ mint lelkészek utalva vagyunk a képzettség folytonos tökéletesbitésére, a hitben gyarapodásra, hogy a sikernek annál több reményével mivelhessük a hivek lelki épülésére a hit és erkölcsi igazságok bányáját: a szent Irást.

Első rangú kötelességünk továbbá úgy tölteni be tisztünk igazságát, hogy saját életünkkel is tanúsítsuk a hirdetett szent igék áldó hatását. Kell, hogy hivatalunkban minden törekvésünk visszhangja legyen ama krisztusi szeretetnek, mely örömmel fáradozik az emberiség sebeinek orvoslásán, mert ha „angyalok nyelvén szólnék is, ha a szeretet nincsen énbennem, csak olyan vagyok, mint a zengő érc.“ Szükségesebb mint valaha azon munkálkodnunk, hogy minden evang. hajlék a templomnak előcsarnoka, az evang. hitnek egy-egy védvéra legyen. Hivatva vagyunk a cura pastoralis felkarolásával buzgón gyakorolni a belmissiót, egyesült tevékenységre gyűjteni az egyháziasság emelése érdekében szegényeket, boldogokat. Lankadni nem tudó gond.

tól, csalódástól vissza nem riadó apostoli buzgósággal kell tördelnünk az önzés a hitközöny jégkérget és növelnünk az igaz testvéri részvétet, a mely örülni tud az örülövel és sirni a siróval. Így keltjük azt a meggyőződést a hivekben, hogy az egyház valóságosan egy jóltevő hű dajka, ki biztatva, a gyöngét erősítve, az elesettet felemelve, a kesergőt vigasztalva kíséri a sirig.

Ily irányú munka az ige hirdetésének kiegészítése. Boldog leszek, ha e téren köztünk, az együtt munkálkodó szolgatársak között a nemes verseny mind jobban élénkül, s ennek nyomán egyházunk az élő hit bizonyosságaival mindinkább gazdagul.

Másrészről nem zárkozhatunk el azon igazság elől, hogy „a munkás méltó az ő jutalmára“ és hogy: „a kik az oltárnál szolgálnak, az oltárról éljenek.“ A lelkészek tisztességes díjazásának biztosítása, a törvényben jelzett minimalis fokon alul eső fizetések kiegészítése, a stóla veszteséggel — az egyházpolit. törvények nyomán — bekövetkező javadalom csokulás pótlása, általában a csekély évdíj miatt szükséggel küzdő lelkészek anyagi helyzetének javítása, s megfelelő nyugdíjalap szervezése tagadhatlanul figyelmet érdemlő kérdés. Meg vagyok győződve, hogy ennek kedvező megoldását mindenki egyházunk jól felfogott érdekeivel szorososan egybefüggőnek ismeri. A prot. egyházak ugyanis nem csak megengedik a lelkészeknek a családalapítást, de ezt meg is várják tőlük. A családalapítás azonban maga után vonja a fentartás kötelezettségét. Erre a méltányos feltételeket annál kevésbé lehet megtagadni, mert a családi gondoktól összetört kebelben nem loboghat tartósan a lelkesedés lángja a közügyért.

Tisztemhez tartozónak tekintem a felügyelést, hogy az egyházkerület fenhatósága alatt levő közep-tanodák úgy az oktatás sikerével, mint a nevelésnek egyházas és hazafias szellemben vezetésével fentartsák régi jó hírnevüket.

Gondos figyelemmel fogom kíséreni theologiai intézetünk működését s a mélyen tisztelt tanári karral egyetértve oda töreksem, hogy az élet mezejére, a lelkési pályát választott ifjak az „alma mater“ kebeléről jövőre is az alapos tudományos készült-séget, az ev. szellemétől ihletett vallásosságot vigyék el.

A nőnevelés ügyében egyházkerületünk már megtette a kezdeményező lépéseket. E kérdés fontosságára nézve nincs nálunk nézeteltérés, mindnyájan beismerjük, hogy egy evang. nőnevelő intézet hiánya kerületünkben nagy hátrány, nem csak az egyes családokra, hanem az egyházra is. Az elemi iskolán túlhaladó oktatásnál nem csak a fiuk, hanem a leányok számára is biztosítanunk kell a vallásos irányú nevelést, annál inkább, mert az anyák a családi kertben a hit virágainak első ápolói s az ő buzgóságukon fordul meg, valjon az új nemzedék fagyos hitközönyt vagy az egyházért hön dobogó szívet hoz-e el a szülői hajlékból!

Más felekezetű intézetektől nem várhatjuk, hogy

azok neveljenek hitbuzgó evang. nőket. Ez egyházunknak magának feladata. Melegen kérem minden hitsorsosomat a lelkes közreműködésre, hogy az ev. nőnevelés biztosítását célzó óhaj egyházkerületünk agyagi erejének keretén belül mielőbb megvalósuljon.

Kötelességem lesz oda hatni, hogy egyházkerületünkben a zsin. törvények s az ezek korolláriumát képező szabályrendeletek alapján szervezkedés minden ponton fennakadás nélkül menjen véghez, hogy ezeknek intenciója a munkafelosztásban, a háztartás vezetésében, a jó rend biztosításában minél teljesebben érvényesüljön.

Szívemen hordom az egyházkerületünk és a többi egyházkerületek közötti testvéri viszony őrizését s nem szűnök meg kérni a gondviselést, hogy egyetemes egyházunkban az egyetértés, összetartás kapcsai folyton szilárduljanak.

Más egyházak irányában, mint eddig volt, ezután is vezérem lesz a tisztelet. Nem kiélesíteni töreksem a felekezeti ellentéteket, a melyeknek tülhajtása ellenséges táborokra tagolja a társadalmat, hanem inkább örömet keresem azon pontokat, a melyeken mint jó barátok foghatunk kezét. Mindig azok sorában állok, a kik a felekezeti béke ápolásán munkálkodnak, hogy egyesítve találhasson bennünket a honszeretet közös oltára. Célom lesz mindenkor egyházunk és az ev. ref. egyház közötti azon igaz testvéri viszony őrizése, a melyet megszentelnek a közös alap s az együtt átszenvedett zivataros multnak emlékei.

Végül a számomra kijelent helyen híven őrt állok egyházunk jogai mellett, védelemre készen bárhonnan jöhető támadások ellen. Az állam részéről jelenleg egyházunknak nincs oka ellenséges irányú intézkedéstől tartani. Alkotmányos államban élünk, s az ilyenek kormánya nem is lehet a prot. egyházaknak ellensége, annál kevésbbé, minthogy a felvilágosodás terjesztésénél, a haladás útjának egyengetésénél ezekben mindig a leghűbb szövetségesekre számíthat. Panasz hangoztatása helyett, bízva a kormány méltányosságában, jogosult igényeink figyelembe vételért jelentkezünk. Tekintetbe véve, hogy egyházunk mily sok áldozatot hozott és hoz ma is az állam céljaihoz is szükséges tanintézetek fentartására, tekintve más egyházaknak az államtól vett dús javadalmazását: az államsegélyben az arányosságának megfelelőbb részesítést kérünk. Ezzel nem irgalom felatért zörgetünk, hanem a szentesített törvény szellemére, s a mindenkinek egyenlő mértékkel mérő igazságra apellálunk.

Nagyméltóságú és Főtisztelendő Közgyűlés! A választási mozgalom véget ért; nincs győztes, sem vesztes fél, de itt az egyház, a mely munkára vár. Mondjuk egy lélekkel: „ne várjon hiába.“ Kérve kérem a lelkészek, felügyelők, az egyházkerület összes tisztviselői, a tanárok, tanítók, egyházmegyék s egyházközösségek támogatását hivatalos teendőim teljesítésében.

A Mindenhatóhoz imádkozom erőért, hogy az

előlegezett bizalmat kiérdemelhessem. A Krisztustól vett szolgálatomban az egyház és honszeretet buzdít a munkára. A mi minden eljárásomban szemem előtt leszen, az az Isten szent akarata: az igazság.

BELFÖLD.

A dunántúli ág. h. ev. egyházkerület rendkívüli közgyűlése. — Deczember 9-én már a vendégek legnagyobb része Győrbe érkezett. — Délután 5 órára a győri gyülekezet számos tagja és a vendégek nagy része az állomásra ment Gyurácz Ferencz és az érkezendő püspökök fogadtatására. — Pont 5 óraker érkezett meg Gyurácz Ferencz, ki szünni nem akaró éljénzés közepette az I. osztályú váróterembe ment, a hol őt Perlaky Elek üdvözölte. — Perlaky beszédjében kiemeli, hogy Gyurácz Ferenczet a győri gyülekezet jól ismeri s a gyülekezet minden egyes tagja tiszteli s szereti őt. Kéri Gyuráczot, viszonozza a gyülekezetnek ezen szeretetét — a jó Isten kegyelme pedig adjon neki egészséget, hogy fontos hivatalát betölthesse.

Perlaky szavaira Gyurácz válaszolt — tudatában van annak, úgymond, hogy nem saját személyét, hanem hivatalát éri ezen megtiszteltetés, azon hivatalt, melyre őt az egyházkerület parancsszava állítja. Ószinte öröm s testvéri szeretet vezetí azon gyülekezet tagjai körébe, kiknek hitbuzgósága ismeretes; itt új reményt s erőt merit küzdelmes pályájához. — Üdvözlöm a szent gyülekezetet — „áldlak titeket, a kik az Úr házából valók vagytok.“

Ezután bemutatják a győri gyülekezetnek tagjait, kikkel Gyurácz nyájasan beszélgetett.

Időközben megérkeztek br. Prónay Dezső egyetemes felügyelő, Baltik Frigyes, Sárkány Sámuel és Zelenka Pál püspökök.

A kerület ezen kiváló vendégeit Barcza Géza fogadta. Örömmel látja, hogy a dunántúli egyházkerület örömnemére a magas vendégek eljöttek. Méltatja úgy az egyetemes felügyelőnek, mint az egyes püspököknek érdemeit kívánja, hogy a jó Isten még soká éltesse őket.

Perlaky a győri gyülekezet nevében szintén üdvözli őket.

Prónay és Baltik megköszönték a szives meghívást és üdvözlést.

A vendégeket ezután a kilobogozott utcákon keresztül szállásaikra kísérték.

Gyurácz Ferencznél csakhamar megjelentek a tisztelgők. Először a győri gyülekezet, ezután a beledi gyülekezet, majd a fehér-komáromi egyházmegye küldöttsége tisztelgett. Megható volt Gyurácz szülőhelyének, Büknek tisztelgése. A győri ev. ref. előljárósága szintén tisztelgett. Ezen kívül még számosan jelentek meg Gyurácznál tiszteletük jeléül.

A kerület vendégeinél szentmártoni Radó Kálmán vezetése alatt szintén tisztelgett egy küldöttség.

8 óraker a vigadóban ismerkedési estély volt.

Deczember 10-én 9 óra után az egész templom zsufolással megtelt. Ott voltak a városnak s megyének képviselői, az utóbbiakat gróf Laszberg Rezső vezette.

10 óraker megszólalt az orgona s a gyülekezet „Erős vár a mi Istenünk“ egyházi ének két versét énekelte.

Horváth Sámuel ezalatt az oltár elé lépett, a hol imát mondott. Imájában áldást kér az egyházra, annak agg, érdemült főpásztorára, a kerületi felügyelőre, az egyetemes egyház vezérférfiakra, koronás királyunkra, a hazára s miudnyájunkra. Ezután Pál ap. Timotheushoz írt II. levelének 2 rész, 1—7 versét olvassa fel ünnepi igékül.

A gyülekezet „jővel szentlélek Úr Isten!“ egyházi éneket éneklí.

Szentmártoni Radó Kálmán üdvözli a jelenlevőket, kik az ünnepély fényét megjelenésükkel emelték s megnyitottnak nyilvánítja a közgyűlést. Fájdalommal vált meg, úgymond, az egyházkerület az agg főpásztortól, ki minden idejét az egyháznak szentelte, újból kifejezést ad az egyházkerület hálájának Karsay iránt. Radó ezután referál a szavazat felbontó bizottság munkájáról s kijalenti, hogy Gyuráczot a kerület többsége püspökké választotta. Üdvözli Prónayt s a 3 püspököt. Nádassy Kálmán és Stettner Gyula esperest kéri, hogy Gyuráczot elhivandó küldöttség élére álljanak; a küldöttség tagjai: Nagy F., Rupprecht Tasziló, Ihász Lajos, Purgly, Renner Henrik, Laucsek Jonás, Támer.

Gyurácz éljénzés közt a templomba jött. Radó örömmel tudatja vele, hogy a kerület püspökévé választotta, üdvözli s egyuttal köszönetet mond azért, hogy a terhes hivatalt elfogadta s itt megjelent. Kéri Baltik püspököt, hogy sziveskedjék Gyuráczot beigtatni.

Mészáros István az oltár előtt beszél. A keresztények megünneplik úgy az öröm, mint a fájdalom napjait. Örömnnap az, midőn Jézus vacsoráját élvezhetjük. Ha van a világon halandó, kinek szüksége van arra, hogy a Megváltó kalauzolja és óvja, úgy neked, szeretett főpásztorom — kétszeres mértékben szükséged van erre. — Te ma a dunántúli ág. hitv. hívei közt a legelső helyet foglalod el, — pályád szép, fényes, magasztos, de másrészt igen sikamlós — én tehát azt tanácslom, fogj kezét a megváltóval, lépj vele szövetségre, egyesülj avval, ki meghalt érettünk a magas keresztfán.

Ezután Mészáros kiszolgáltatja Gyurácznak az úri szent vacsorát.

Baltik beszél. Beszéd után imádkozik s ezután ünnepélyesen megkérdi Gyuráczot, hogy hajlandó-e a püspökséget elfogadni. Gyurácz igenlő válasza után leteszi az esküt. Baltik meghatóan imádkozza el a miatyánkot. Gyuráczot törvényes püspöknek nyilvánítja az Atya, Fiu szent Lélek nevében.

Baltik, Karsay s az esperesek sorra megáldják az új püspököt.

Gyurácz imádkozik. Te hivatál Mindenható, imhol a te szolgád. Gyengeségem tudatában rebegem: kisebb vagyok minden te jótéteményidnél. Uram! de adj most jó életmenetelt! Hallgasd meg esdő imámat s áld meg szeretett királyunkat, viragozzon hazánk egén a te áldásod napja — emeld s erősítsd minden rendű és vallásu polgárok közt a testvéri egyetértést. A te áldásod legyen minden gyülekezettel, legyen áldásod a hívek seregén. — Uram! te voltál hajlékunk s erős várunk minden időben, te benned bizunk — maradj velünk, tartsd meg a te jóvoltodban, szent fiad, a Mi Urunk Jézus Krisztustért — Amen.

Gyurácz áldást mond s a zöld asztalhoz megy.

Radó: Fogadja főtisztelendőséged üdvözlömetet. —

Nagy és szép, de terhes munkára hívta a közbizalom. Én szerencsés vagyok főtisztelendőségedet ismerni, — meg vagyok győződve, hogy be fogja tölteni helyét.

Legfőbb teendője lesz a hitbuzgóságot emelni s terjeszteni. Gondoskodnia kell, hogy a lelkészek valóban lelki atyái legyenek a népnek, hogy ne elégedjenek meg avval, hogy vasárnaponta elmondják beszédüket, hanem, hogy a népet oktassák s neveljék s fáradhatatlanok legyenek a vallásosság terjesztésében. Mit érnek a gazdagnak kincsei, ha nincs hite? Maga, az a testi szenvedő könnyebben viseli el baját, ha isteni bizodalomban fel tud emelkedni a mindennapiság porából s bajának orvoslását annál keresi, ki minden sebet meggyógyít.

Főtisztelendőségednek hivatása lesz gondot fordítani a lelkész képzésre, figyelemmel kísérni theologiai intézetünket, mely, hála isten a legjobb kezekbe van letéve. Nemcsak tudományosan, hanem társadalmilag is képezni kell a theologusokat. Ki kell válogatni azon ifjakat, kik a theologiai pályára lépnek — kell, hogy érezzenek magukban hivatást s lelkesüljenek egyházunkért.

Itt az idő, hogy gondoskodjunk a lelkészi fizetés javításáról — eddig súlyosan nehezdednek az anyagi gondok lelkészeink vállaira.

Főtisztelendő úr szemének el kell hatnia a legkisebb gyülekezetbe is, hogy ott a népiskolában már beleoltsák a fiatal nemzedékbe a vallásosságot, hitbuzgóságot s hazaszeretetet. Tanulja meg már a gyermek a más felekezetűek iránti türelmességet, mert csak így várhatjuk azt, hogy egyházunk előtt tisztelettel hajol meg mindenki.

Oszzok meg egymás közt a terhes munkát. Örülök, hogy a kihez az iskola padján benső szeretet fűzött, azt itt az elnöki székben, mint elnöktársamat üdvözölhetem. Meg vagyok győződve, hogyha egy szívvel s lélekkel munkálkodunk, egyházunk emelkedni fog s nem ijed meg a nagy küzdelmekről, a melyek egyházunk értelem s erkölcsi emancipációját hajdan megalapították.

Hálás köszönetemet nyilvánítom Baltik főtisztelendő úrnak, hogy püspökünket beigtatta, hálás köszönetemet egyet. felügyelő úrnak, Sárkány és Zelenka püspököknek, hogy megjelentek s evvel az összetartózándóság tanujelét adták, mely a jövő boldogulás zálogát képezi.

Ntú Mészáros Istvánnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztat a ker. felügyelő.

Köszönetet mond a testvéregyház küldöttségének s ezzel átadja s szót Gyuráznak.

(Gyurázt beszédét lapunk élén közöljük.)

Prónay: Köszönöm a dunántúli ker. szíves meghívását, kedves kötelességnek tartottam itt megjelenni s örömben részt venni és Gyurázt üdvözölni. A püspök sokat tehet tanításával, utasításával, de leginkább az élő példával. — Főtisztelendő urat ezen élő példa emelte a magas hivatalba. Legyen a törvénynek öre s mindenek felett az evangéliumi szeretet munkása. Isten áldja meg.

Sárkány: A testvér ker. nevében üdvözl. Mint testvér a testvérhez, úgy jöttünk ez örömnünpre. Érdemeit ismerjük. A gyámintézet szent oltára összehoz minket, szilárduljon ezen szent kapocs, mert a mostani idő tette hívja úgy a vezéreket, mint a munkásokat. Örvény környezi egyházunk hajóját — ne aludjunk — mert elveszünk.

Bachát a Luther-társaság elnöke szinte üdvözl. Én

is eljöttem az örömnünpre, annak a férfinak beigtatására, ki fáradságos munkája közt időt szakított egyházi irodalmunk növelésére. Kéri tartsa meg tovább is a Luther-társaságot pártfogásában.

A ref. küldöttség. Eljöttünk, mert a százados küzdelem, mely bennünket összefűz, erősebb mint a halál, keményebb mint a koporsó. Mi gyászolunk s a testvér-kerület örömnünpet ül, itt enyhet találunk. Eljöttünk mert ma elvette jutalmát főtisztelendőség, ki annyi könyvet letörölt, ki hazáját oly forrón, oly odaadóan szereti. Fogadja főtisztelendőség egyházunk részéről szíves jó kívánatunkat — tartsa meg Isten soká!

Gyurázt: Örömmel hallgatom azon nyilatkozatot a vonzalomról, mely a két egyházat összekapcsolja. Most nagy jelentőséggel bír a lelki szabadság, a szeretet a közös magyar haza iránt. A Mindenható áldja meg testvér-egyházukat.

Mészáros az esperesek nevében: A világ a győztes homlokát koszorúval díszíti, ma elvette főtisztelendőség e koszorút. A ma átadott zászlóra csak azt írjuk fel a spartai anya szerint: „Vagy vele, vagy rajta“.

Gyurázt kijelenti, hogy testvéri szeretet kapcsolja a lelkészekhez.

Schreiner Károly az esperességi felügyelők nevében üdvözl. A prot. egyházban minden tisztség felelőséggel jár, kivált a püspöki hivatal. Tudom, hogy főtisztelendő úr át van hatva a hivatali nagy fontosságától s nem fog visszariadni semmi akadálytól. Fényes tehetségét, tudományos képzettségét évtizedeken át ismerjük — ez záloga annak, hogy tapintattal fogja a püspöki kormányt vezetni. Meg vagyok győződve, hogy az egyházi és világi tagokat összmunkára fogja lelkesíteni. Hogy a választás alkalmával vélemény különbség volt az ne bántsa — ez megszűnt midőn a többség főtisztelendőséget mellett nyilatkozott. Mi mindannyian támogatjuk s ránk számíthat — hitrokon szeretettel követjük. Adjon főtisztelendőségnek Isten kitartó erőt, hogy az egyház és iskola ügye élén legfényesebb eredményeket elérjen.

Gyurázt: Az egyetemes papság eszméje folytán együtt munkálkodásra vagyunk utalva.

Poszvek Sándor az intézetek nevében üdvözl. Egyház és Iskola testvérek, melyeknek közös feladata az igazság kutatása, a nemes erkölcs ébresztése, megvalósítani azt az eszményt, melynek megalapítóját hitünk koronás fejedelmében imádjuk. Hit és tudomány kölcsönösen hatnak egymásra — a reformáció is a tudománynak bölcsője volt. Főtisztelendőség eddig az egyik kezével gyújtotta az oltár tüzét, a másikkal a tudományt szolgálta; élete az egyháznak és iskolának volt szentelve, ebben látjuk iskoláinkra a biztonságot. Legyen a főpásztori bot, a melyet a hűvek bizalmából a reszkető kézből átvesz Mózes pálczája. Ajánlom valamennyi a kerület által fentartott iskolát figyelmébe.

Gyurázt: Fontos dolog, hogy az iskola mily ifjakat bocsát a küzdőterre. Örülünk, hogy iskoláink oly jó kezekben vannak — a jó Isten éltesse vezéreit.

Ezzel az ünnepély véget ért.

A kerület még megválasztja ker. főjegyzőnek Horváth Sámuel, aljegyzőnek Bognár Endrét.

Gyurázt imádkozik.

Délután 2 órakor a Vigadóban diszebed. Gyurátz a királyt köszöntötte fel, Radó Gyurátzot. Beszéltek azután még többen.

5 órakor elutaztak a vendégek.

A nagy-szöllősi ágost. hitv. evang. gyülekezet 100 éves, megújított templomának jubilauma és felavatása az 1895. év november 24-én.

A legédesebb öröm reám nézve, a leírás folytán újra átélni azon lélekemelő eseményeket, melyek a veszpr. nagyszöllősi evang. gyülekezet kebelében történtek a f. év nov. 24-én, midőn 100 év viharait átélt templomának falait, tetőzetét és tornyát kijavítva, a belső szerkezetet és a mennyezetet újjá alkottatva s díszesen kifestetve, orgonáját a kor igényeinek megfelelően építtetve, — jubilált: s Főtisztelendő Gyurátz Ferencz püspök úr a megújított templomot ünnepélyesen felavatta,

Ott várta a díszes lelkészi lak udvarán, az anyagyülekezeti presbyterium élén az ügybuzgó Szalay László evang. lelkész az érkező püspök urat s lelkesen üdvözlé megérkezésekor. Szívből, szívhez szólóan mutatá be a főpásztornak a 100 évet átélt templomot, melyet azon bölcs tanácsai szerint, melyeket gyülekezetének a f. év tavaszán végzett esperesi látogatása alkalmával adott — a mindenható Isten segítségével — renováltak. Pedig — óh — nehéz volt a feladat megoldása, mert a f. év augusztus 29-én tűzvész hamvasztá el Nagy-Szöllős községet legnagyobb részben, s így azok fáradozásának gyümölcsét is felemészté a pusztító elem: kiknek áldozatkészségét a renoválás költségei legelső sorban igénybe vették; azonban megtörve bár, de hitbuzgóságban nem fogyatkozva „mind-egyik segítségünk volt nekünk az Úr“, — tehát „áldott a ki jött az Urnak nevében!“

Meghatottan s a nála megszokott ékesszólással válaszolt a Főtiszt. püspök úr, őszintén osztá fájdalmát a tűzvész által sujtott nagy-szöllősi gyülekezetnek, s hogy a bánat felényi legyen: szívesen közreműködött az áldó segedelem nyújtásánál; óhajtja most a jubiléó gyülekezet örömét is megosztani, hogy az kétszeres legyen s ennek folytán az elért sikerek felett teljes megelégedését nyilvánítva, örömmel üdvözlé a presbyteriumot élén az apostoli lelkészedéssel megáldott lelki vezérrel, a kegyelem Istenének áldását óhajtva a derék ügybuzgó gyülekezeti felügyelő, a szakavatott tanító és az egész gyülekezetre, s a szép ünnepélyre.

A lelkészi lakban az újonnan választott püspök urat Nagytiszt. özv. Szalay Sándorné és menyé Szalay Lászlóné úrnők fogadták igazi magyar vendégszeretettel. Nagy volt az ő örömük is: mert a Főtiszt. püspök úr, szeretett hitvese, Főtiszt. Gyurátz Ferenczné, született Matus Karolina úrnő öngyűlöletével együtt jött ki Pápáról a jubilaumra, — Isten hozta őket, legyen kedves emlékeztető rájuk nézve igen soká az a nagy nap! A viszontlátás édes érzése zsongott át azon lelkészársaim keblén is, kik a lelkészi lakban összegyűlekezve, meghatottan szorítottak kezét osztatlanul szeretve tisztelt főpásztorunkkal, ki a folyó év tavaszán és őszén mindegyikünknek gyülekezetében hivatalos esperesi látogatást végzett, — időt, fáradságot nem kímélve; ime azóta a dunántúli egyházkerület püspökévé lett ő megválasztva, — ezért vettük körül oly

lelkendezve ott a nagy-szöllősi parochiában, e feletti örömmel tolmácsolták a meleg kézszorítások!

De ime a harangok ércznyelve, s az utcán ünneplő ruhában hullámozó gyülekezet kicsinyje, nagyja, a távolból is összesereglett buzgó hívek a jubiléó templomba hívtak bennünket. Előre megállapított sorrendben vonulunk ki a templom elé, a hol Rónai Pál nagy-szöllősi evang. tanító úr vezetésével felharsant az iskolás növendékek énekkara, mely után Tekintetes Barcza Béla, gyülekezeti felügyelő úr mondott szépen átgondolt, lendületes beszédet, felkérvén Főtiszt. püspök urat a megújított templom felavatása és megújítására, — átadván e czélra egyszersmind a templom kulcsát. Főtiszt. püspök úr válaszában meghatóan emelte ki a hívek áldozatkészségét, mely a kitűzött cél elérését, — Isten dicsőségére — lehetővé tette, — azért készséggel engedve a felhívásnak: a Zsoltár író idevonatkozó szavaival átnyújtá a templom kulcsát a helybeli lelkésznek, — mire feltárult előttünk a 100 éves megújított templom, a legkedvezőbb hatást idézvé elő a műizléssel történt berendezés, a festés, aranyozás és koszorúk által díszített belső felszerelések. Majd megszólalt méltóság teljesen az orgona, hiven tolmácsolván a zengedező, ünneplő hívek érzelmeit a 209. ének kenetes szavaival:

„Örül mi szívünk, Mikor azt mondják, A templomba megyünk, Hol Úr Istennek Szentigéjét, halljuk.“ Ezután alulirott lépett az oltár elé, alkalmi imával hálaáldozatát mutatván be a jubiléó híveknek a mindenható Isten előtt, továbbá alkalmi szent igéket olvasott királyok I. könyve 8. részének 22—31. versei alapján. E lelki áldozatot — úgy éreztük — mintha a dicsőségben lakozóknak trónusáig intónálta volna a megújított orgona s vele együtt az áhítatos hívek, midőn felzendült a 601. szép ének: „Hálaadást, tiszteletet Zeng ma e buzgó sereg Neked, ki velünk nagy jót tett, kérésünk hallgatván meg: Urunk minden jók kutfeje! Egy hatalmas szód ereje Altal megvigasztal!“ Ezek után Főtiszt. Gyurátz Ferencz püspök úr ment az oltár elé, Szalay Ferencz várpalotai és alulirott lelkészekkel együtt s megtartá remek felejthetetlen, felavató beszédét, a patriarcha ezen szavai alapján: „Bizonynyára e hely nem egyéb, mint Istennek háza és a mennynek kapuja!“ Gyönyörű költői idézetekkel s a legtalálóbb szentírásbeli helyekkel fűszerezett beszédével midőn felavatá a 100 éves megújított templomot, orgonát és az oltári szent edényeket: felszentelé egyszersmind a jelenlevőknek kebelét templomokká, hogy minden egyes szívben, minden oltáron a vallásosság tüze lobogjon szüntelen! Szívet, lelket megragadó imát, majd ároni áldást mondott ezután a püspök úr. Úgy az avató beszéd, mint az ima: méltán foglalhatnánk helyet — mint közkinccsek — kinyomatva valamely egyházi beszéd gyűjteményben!

És hogy a püspök úr magvas beszéde, a lelkeket égbe varázsló imája mily buzgóság gerjesztő volt: tanúsítá felavatott orgona hatalmas kíséretével énekel: „Erős várunk nekünk az Isten,“ — magasztos ének! Mintha a 100 éves templom alapjait lerakó s építő ősöknek, mintha a nemes harcot megharcolt dicső reformátoroknak szellemei visszhangozták volna a renováló, jubiléó nagy-szöllősi buzgó híveknek: „Ne félj kicsiny sereg,“ — „Megáll az Istennek igéje, Es nem állhat senki ellene!“ Ez ének végső accordjainál ment fel a szószékre Szalay László helybeli

lelkész s ihletett kebellet mondá el ünnepi szónoklatát Mózes I. könyve 8. részének 1—11. versei alapján ezen tárgyról: Miről emlékezzünk meg templomunk százados ünnepén? Megemlékezett a nagy-szöllősi evang. gyülekezetnek 1. letünt multjáról, 2. jelen állapotáról, 3. megvalósítandó céljáról. Gyönyörűen alkalmazva az alapul vett szent igéket, a nagy-szöllősi evang. gyülekezet multjából kiemeli azon nevezetes mozzanatok, midőn az akkori lelkész Vigil János az 1674-iki pozsonyi rendkívüli törvényszék elé idéztetve a többi protestáns lelkészekkel együtt elítéltet, s gálya rabságra hurczoltatott; az 1724. évben pedig az a másik nagy vesztség érte a gyülekezetet, hogy mint akkor oly sok helyen — úgy itt is, a földes úr segítségével elvették a róm. catholikusok erőszakkal az ősi templomot! Ime „megostorozá“ tehát itt is az Ur az ő népét, mert az előbb lekipásztor, utóbb templom nélkül maradt nyáj széledni kezdett. Azonban a hithűség végül is diadalmaskodott: mert a Gróf Zichy János és Imre földes urak által adományozott posványos helyen, nemes erőfeszítéssel új templomot építettek a buzgó hivek, s bár egyszerű, zsuppal fedett volt ez: örömmel dicsérték benne az Istent, ki megszánta az ő népét. II. József csásár és II. Leopold fenkölt gondolkozású királyunk uralkodása idejében építették az ősök az előbbinél diszesebb jelenlegi templomot, mely az 1795-ik év November havában lett felavatva, s így száz év óta szolgál Isten dicsőségére. A legmeghatóbb volt azon mozzanata a beszéd ezen első részének, midőn a jeles szónok, lekipásztor elődeinek legméltóbb utóda, a hála oszlopát állítá fel azoknak emlékére, kik a templomot építették, fentartották s benne az Isten igéjét hirdették! De nem kevésbé volt érdekes s a figyelmet mindvégig lekötő a jubileumi beszéd II-ik része is, melyben a gyülekezet iskoláiban — a hit és erkölcsi élet kedvező nyilvánulásaiban oly jelenségekre utalt, melyek folytán örömmel vallotta nyáját magáénak, „mert ime e nép tudja az Urban való örömet s az Ur az ő erejének ékessége.“ Mindazáltal még nincsenek a célnál ennek a megvalósítását ecsetelte — a lelkes szónok — az áhítatos hallgatók épülése és gyönyörködésére — beszének III-ik részében.

Az alapul vett szent igékben, boldog ország képét mutatja Mózes az ő népének egy boldog országot elérni a földön és mennyben, ez a mi célünk is s ezt a megvalósítandó célt olyan ragyogóan festette be, mikor így szólt: „Ha majd minden szívben szeretet lesz, — ha minden ajk az igazság szavát szólja, ha mindnyájan igazán testvérek leszünk a Jézus Krisztusban, — akkor fogunk azon ország határán állani, — melybe eljutni a mi célunk s rendeltetésünk.“ —

Vezérelhesse az ő népét a megpróbáltatás nehéz napjai után a boldogság virányaira itten már, a jó szónoki organummal s Ilyés lelkének kettős mértékével megáldatott ifjú lekipásztor! Közel fél órát vett ezután igénybe az oltár előtti felolvasása azon kegyes lelkű adakozók neveinek kik a megújított 100 éves templom oltárára, egy részt készpénzben, más részt kötelező ajánlatkép vagy oltári gyertya tartók és szent edényekben, Istennek tetsző áldozatot hoztak. Itt is a lángbuzgalmu helybeli lelkész és ároni családja, valamint testvérje tek. Dr. Szalay Sándor, budapesti közigazg. bíró úr, továbbá tekintetes Barcza Béla

gyülekezeti felügyelő úr buzgó neje született Szalay Gizella urnő ő nagyságával mentek a legjobb példával elő. Vajha a „jókedvű adakozók neveit midőn beírják a nagy-szöllősi evang. gyüleket „Aranykönyv“-ébe: egy mennyei kéz oda fenn is megörökítené, mint olyanokét, kik a súlyos csapás által látogatott gyülekezettel — Isten nevében — jót cselekedtek! Az adomány és ajánlatok összege megközelíti a 3 ezer forintot, minek folytán kivetni nem kellett a nagy-szöllősi gyülekezet tagjaira egy fillért sem, — fedezve lettek a renoválási kiadások kivetési kényszer nélkül is.

Ezután keresztelés következett, — Tamaska Lajos ajkai lelkésztársam keresztelte két kisedet, — kettős volt az öröm itt is, valamint az egyházkelők kibocsátásánál, mely functiót Szily Lenárd gergelyi lelkész társam végzett, két édes anyának hála áldozatát mutatván be a kegyelem Istene előtt, ép egészséges kisededeikért, betegségből való felgyógyulásukért!

Egy új házaspárt esketett ezután Kiss Lajos nagy-alásonyi lelkész társam, kik a polgári kötés után közfigyelmet keltőn erősítették meg szent frigyüket az Ur oltára előtt.

A gyónási egyházi beszédet Borbély Sándor dabronyi lelkésztársam tartotta, — az uri szent vacsorát ugyan ő szolgáltatta ki Szalay Ferencz vár-palotai lelkész társal együtt; legelsőben borult lelki áldozatra a megújított oltár előtt Szalay László lelkésztárs, — vele együtt Rónai Pál tanító és a presbyterium!

A jelzett functiókat, nevezett lelkész társaim a szent-Írásból választott alapigék nyomán rendszeres egyházi beszédek tartásával végezték szépen, lelkesen a mit leginkább bizonyít az: hogy a közel 3 órát igénybe vevő templomi ünnepély folyamán az érdeklődés folyton a legéberebb volt.

A 601. ének utolsó versének zengedezése közben példás renddel vonultak ki az ünneplők a templomból; hasonlóan történt a bevonulás is, — a miért méltán illeti a rendező presbyteriumot az elismerés, — valamint a dicséret a nagy-szöllősi hiveket, kiknek egyike sem követelte a beléphetést a templomba, míg a vidékről egybesereglettek be nem mentek, — ennél fogva tolongás nem fordult elő.

A templom ajtóknál a jubileumi ünnepélyre gyűjtő leánykák állottak, kiknek tányérjába szívesen adták a mellettük elmenők ajándékait!

A szíves meghívás folytán a lelkészi lakba mentünk végül ebédre, melyet lelkes felköszöntők sora fűszerezett, — azután pedig zene és tánczközben kedélyes társalgás következett, melyek együtt tarták a vendégkoszorút virradatig!

A ritka szép ünnepélyre visszagondolva csak ez lehet óhajtatásom; a kegyelem Istennének áldása nyugodjék a 100 évet túlélt, megújított nagy-szöllősi evang. templomon, parochián és gyülekezeten!

Kalmár Pál,
kertai evang. lelkész.

VEGYESEK.

— *Olvasóinkhoz.* A hátralékok beszédésének érdekében minden egyes hátralékoshoz megküldtük felhívásunkat. Igaz, hogy még eddig nagyon kevés sikerrel. Bizunk kivált testvéreink jó akaratában s reméljük, hogy mielőbb mindegyikök eleget fog tenni kötelezettségének; minket a további intézkedésektől ép úgy, mint magukat a zaklatástól meg fogják kímélni; mire testvéries bizalommal kérjük is, annál inkább, mert végleges leszámolásunk küszöbén állunk.

Szerkesztőség.

Értesítés.*)

— *A magyarországi ág. h. egyház 1891–94-ki országos zsinatának története* című munkám immár a közönség kezén van. Szegényebb anyagi körülmények között élő lelkész-társaimat ezennel értesísem, hogy kik ezen munkámat megszerezni óhajtják, azt az előfizetési áron (4 frt és 40 kr. postadíj) annak előleges beküldése mellett, díjmentesen fogom megküldeni.

Thébusz János, zólyomi ev. lelkész.

— *A felosztott esperesség.* A békési ev. esperesség felosztásához az utolsó intézkedések is megtétettek f. é. december 4-én B. Csabán ült össze a bizottság 12 tagja, melynek feladata volt az esperesség közös ügyeinek rendezése, valamint az új esperességek tisztviselőinek megválasztása iránti intézkedés. A bizottság elnökei Achim Adám esperes és Zsilinszky Mihály államtitkár eddigi esp. felügyelő. A régi egyházmegye egyházai e bizottság határozata szerint felhivatnak, hogy az új esperesekre és esper. felügyelőkre f. é. december 24-éig adják be szavazataikat. December 28-án ugyancsak ezen intéző bizottság fogja a szavazatokat felbontani; a megválasztandó elnökség összehívja alakulásra az új egyházmegyéket. A közpénztár lélek arány szerint fog felosztatni három részre. A szarvasi főgymnasiumra nézve kimondatott, hogy az közös fentartási és kormányzási gondot képez egy főiskolai felügyelő elnöklete alatt működő bizottság ténykedése mellett. Erre vonatkozó szabályzat, valamint az özv-árva intézet szabályzata a bizottság által december 28-ig kidolgoztatik. Esperesekül és felügyelőkül emlegettetnek: Csermák Kálmán tótkomlói lelkész, Veres József, orosházi lelkész, Zsilinszky Mihály felügyelő a békési esperességben; Koren Pál csabai lelkész, Csepregi György fazekasvarsánki lelkész, felügye-

*) Szomorú dolog, hogy ev. egyházunk korszakot alkotó zsinatának történelmi emléket külön és folytonos ajánlattal kell ellátni; de hiszen szomorú sajtóviszonyaink között ez már fel sem tűnik! Azért is kérjük a kerületeket, esperességeket, lelkésztársakat legyenek azon, hogyha már a nagyszorgalmú író jutalomban nem részesülhet, legalább kárt ne szenvedjen.

lőnek, Solymossy Lajos báró az arad-békési esperességben; Petrovics Soma szentesi lelkész, Czinkotszky Márton albertii lelkész esperesnek, Hász Sándor aradi ügyvéd felügyelőnek a csanád-csongrádi esperességben. A bizottsági ülésen résztvettek az elnökségen kívül: Csepregi György, Csermák Kálmán, Koren Pál, Petrovics Somma és Veres József lelkészek; Hász Sándor, Solymossy Lajos báró, Mojszik Lajos és Laurovics János dr. felügyelők.

— *Ujitott templom.* A békéscsabai egyház régi templomát, melyben a magyar istenítisztelet is tartatik, nagy költséggel ujitotta és javította. E templom díszes alakjában december 1-jén lett megnyitva és rendeltetésének átadva.

— *Lelkész-igtatás.* Szarvas új lelkészét tisztelendő Placsko Istvánt december 15-én igtatják hivatalába. A lelkész december 10-én érkezett szarvasra s az érkezőt a hívek nagy sokasága üdvözölte a vasut állomásnál s később a templomnál. Rokonai s barátai közül többen elébe utaztak. Adja Isten, hogy az a szeretet, mely a feledhetlen, nagy nevű apát környezte, az ő munkálkodásán is áldás legyen azoknak, kik hálás utódoknak bizonyulva, őt apai örökébe oly lelkes örömmel vissza hozták! Az Úr vezérelje testvérünket, e nagy gyülekezetünk kebelébe!

— *Kinevezés.* A bányakerületi püspök úr, a püspöki szék mellé rendezett kisegítő lelkészi állásra tisztelendő Bezech Sámuel eddigi szarvasi segéd és helyettes lelkészt nevezte ki. Allását a kinevezett lelkész december 15-én elfoglalja. Adja őt Úrunk kegyelme!

— *Felügyelő-választás.* A kondorosi evang. egyház felügyelőjéül az újabb választáson is, melyet eddigi felügyelője óhajtott, Dr. Haviár Gyula szarvasi ügyvédet választá, azt bizonyítva, hogy anyaegyházzá unucziáltatván első felügyelőjéhez hű marad. Ad multos annos! A választás decz. 8-án történt.

— *Elhalasztott lelkész-választás.* A békési esperességben keletkezett két újanyaegyházban Pusztá-Földváron és Nagy-Szénáson a lelkész-választás el lett halasztva, mivel az első egyháznál a hívek újabb jelölést kívánva, vonakodtak választani.

— *Házasság.* Előkelő ev. családaink sokkal inkább érdekelnek bennünket, semhogy azokban előforduló események figyelmen kívül hagyhatók volnának. Így örömmel értesültünk és hozzuk tudomásra, hogy a dunáninnyi egyházkerület köztiszteletben álló egyházfelügyelőjének, mélt. Laszkáry Gyula úrnak kedves leánya Ilonka f. hó 14-én fog egybekelni Desseffy Dezsővel, vanyarci földbirtokossal. Adja a kegyelem Ura, hogy az ősrégi két prot. család sarjainak házassága ne csak magukra és családjaikra hozzon boldogságot, de hazánk s egyházunk szent ügyeinek is javára váljék. Fogadják e helyről is úgy a köztiszteletben álló örömszülők, mint az új pár legbensőbb üdvkivánatainkat.

— *Eljegyzés.* Greguss Gyula, csallapfalvai újon választott lelkész f. hó 3-án jegyet váltott Szmatek Etelkával. Isten áldása legyen e szövetségben.